

Dosarul nr. 2ra-1231/2020

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. N. Arabadji)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, A. Bostan, V. Cotorobai)

DECIZIE

18 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu
Iurie Bejenaru

examinând recursurile declarate de Oxana Doban (Grigoriev) și de reprezentantul acesteia, avocatul Mariana Barașianț, și de Organizația Creditară Nebancară „Finance Leasing Company” societate cu răspundere limitată,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația Creditară Nebancară „Finance Leasing Company” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Oxanei Grigoriev și Societății Comerciale „Grigoriox” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la constatarea faptului rezilierii contractului de leasing financiar începând cu 03 august 2016, confirmarea dreptului la revendicarea automobilului din data rezilierii contractului de leasing din 03 august 2016 și revendicarea mijlocului de transport, încasarea datoriei neachitate în baza contractului de leasing și a cheltuielilor de judecată, și

la cererea reconvențională depusă de Oxana Grigoriev împotriva Organizației Creditare Nebancare „Finance Leasing Company” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la constatarea faptului că contractul de leasing financiar este un contract de adeziune, a constata unele clauze ale contractului de leasing financiar ca fiind abuzive, cu anularea acestora, constatarea valabilității contractului de leasing financiar în partea menținută cu repunerea părților în poziția din 01 aprilie 2016 cu un credit al locatarului în mărimea de 19348,02 lei și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 19 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Organizația Creditară Nebancară „Finance Leasing Company” Societate cu Răspundere Limitată și a fost casată parțial hotărârea din 18 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La 25 mai 2016 OCN „Finance Leasing Company” SRL a depus cerere de chemare în judecată (concretizată ulterior, inclusiv potrivit pretențiilor expuse în pledoarie) împotriva Oxanei Grigoriev și SC „Grigoriox” SRL prin care a solicitat constatarea faptului rezilierii contractului de leasing financiar nr. FL-0335 din 24 ianuarie 2014, începând cu 03 august 2016, confirmarea dreptului la revendicarea

automobilului din data rezilierii contractului de leasing din 03 august 2016 și revendicarea bunului din posesia pârâtei, încasarea datoriei restante la contract, în sumă totală de 557392,04 lei și compensarea cheltuielilor de judecată suportate.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 24 ianuarie 2014 între SRL „Finance Leasing Company” SRL, în calitate de creditor și SC „Grigoriox” SRL, în calitate de garant a fost încheiat contractul de fidejusiune nr. FL-033G, potrivit căruia fidejursorul se obligă să garanteze și să execute toate obligațiile debitorului Oxana Grigoriev, obligații ce reies din contractul de leasing nr. FL-0335 din 24 ianuarie 2014.

A mai indicat că, la 24 ianuarie 2014, între reclamant, în calitate de locator, și Oxana Grigoriev, în calitate de locatar, a fost încheiat contractul de leasing financiar nr. FL-0335 a automobilului de model Audi Q7, Win Code xxxxxxxx, anul producerii 2013.

În legătură cu faptul că pârâta sistematic nu-și executa obligațiile de plată a ratelor de leasing conform contractului, reclamantul a somat pârâta prin scrisori, mesaje și apeluri telefonice de mai multe ori, însă, deoarece încălcările contractuale au continuat, la data de 03 august 2016, reclamantul a declarat rezilierea contractului numit.

A susținut că potrivit condițiilor contractuale datoria locatarului față de locator la momentul rezilierii include: valoare restantă a bunului, plățile întârziate de răscumpărare a bunului, dobânzile de întârziere pentru plățile de leasing, dobânzile de leasing pentru plățile întârziate, penalitatea pentru rezilierea înainte de termen, sumele plăților de asigurare achitate de locator și nerestituite de locatar, suma sancțiunilor de penalizare, suma cheltuielilor aferente restituirii și transportării bunului, precum și compensarea diferenței între suma datoriei locatarului la momentul rezilierii contractului și valoarea de piață a bunului restituit.

A invocat că pârâta nu a restituit automobilul după rezilierea contractului de leasing, respectiv pentru perioada întârzierii din 07 august 2015, până la data restituirii automobilului, urmează să fie aplicată rata de leasing în mărime dublă conform art. 17 alin. (6) din Legea cu privire la leasing.

La 27 aprilie 2016 automobilul a fost restituit silit de către executorul judecătoresc, datoria locatarului Oxana Grigoriev a constituit conform actului de verificare corectat, dobânda de leasing pentru plata întârziată (0,1% din suma datoriei conform art. 4.3 al contractului) - 4765,82 de lei; plățile de leasing - 186,349,46 de lei, total datoria curentă 191.115,28 de lei. Valoarea reziduală la data de 27 aprilie 2016 – 471.754,30 de lei. Total suma datoriei conform contractului de leasing la data de 27 aprilie 2016 (data revendicării autoturismului) – 191.115,28 + 471.754,30 = 662 869,58 de lei. Suplimentar, locatarul trebuie să compenseze locatorului cheltuielile în sumă de 27.328,08 lei. Amenda conform pct. 4.13 a contractului (5% din valoarea bunului 1.125.771,20 lei) – 56.288,56 de lei. Astfel, datoria totală a locatarului la data de 27 aprilie 2016 a constituit suma de 746.486,22 de lei.

Conform raportului de evaluare, prețul de piață al automobilului constituie 28.000 de euro (echivalent a 627.664,80 lei, conform cursului BNM 22,4166 de lei la data evaluării). Respectiv, suma datoriei calculate conform situației la data de 27 aprilie 2016 (data returnării automobilului) constituie: 746.486,22 – 627.664,80 de lei = 118.821,42 de lei.

Conform pct. 7.1 a contractului de leasing financiar în cazul intrării pe contul locatorului a plăților transferate de către locatar, suma căroră nu este suficientă pentru acoperirea în întregime a datoriei locatorului existente în conformitate cu prezentul contract, în primul rând se stinge majorare de întârziere (dobânda de leasing pentru întârzierea plății), pe urmă suma sancțiunilor de penalizare, pe urmă ratele, pe urmă comisioanele și în sfârșit suma principală a datoriei. Respectiv, suma restantă în mărime de 118.821,42 de lei este datoria pe plățile de răscumpărare.

La 15 noiembrie 2017 Oxana Grigoriev, reprezentată de avocatul stagiar Dionisie Blanari, a depus cerere reconvențională împotriva SRL „Finance Leasing Company” prin care a solicitat, în baza Legii privind clauzele abuzive din contractele încheiate cu consumatorii nr. 256 din 09 decembrie 2011, constatarea faptului că contractul de leasing financiar nr. FL-0335 din 24 ianuarie 2014 este un contract de adeziune, a constata clauzele contractului de leasing financiar nr. FL-0335 din 24 ianuarie 2014 stipulate la punctele nr. 2.5, 2.6, 3.3.2, 4.1, 4.2, 4.3., 4.13, 5.1, 5.2, 5.5, 5.6, 7.1, 8.4, 8.5, 8.6, 8.7, 8.8, 9.2, 9.3, 10.1 (10.1.1-10.1.8), 10.2,10.3, 10.4, 10.5 (10.5.1-10.5.3) 10,6, 10.7, clauzele privind primele de asigurare în mărime de 4,20% precum și clauzele privind procentul inițial de leasing în mărime de 1,50% ca fiind abuzive, cu anularea acestora, a constata valabilitatea contractului de leasing financiar nr. FL-0335 din 24 ianuarie 2014 în partea menținută, cu repunerea părților în poziția din 01 aprilie 2016 cu un credit al locatorului în mărime de 19.348,02 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reconvenționale a indicat că, în perioada anului 2014, părțile au respectat prevederile contractului de leasing, însă, la 19 ianuarie 2015, locatorul, fără acordul locatorului a formulat un nou contract de leasing cu nr. FL-0335/M1, fiind modificat graficul de achitări stabilit anterior cu locatorul. Tot fără acordul locatorului, locatorul a formulat și graficul de achitări, prin care locatorul a majorat nejustificat plata de leasing. Neștiind de modificările efectuate, locatorul a continuat să-și execute obligațiile sale contractuale, până când la data de 28 aprilie 2016, executorul judecătoresc, Guțu Vitalie, în temeiul ordonanței nr. 2p/o-744/2015 din 06 noiembrie 2015, emise de Judecătoria Rîșcani, a ridicat silit de la Oxana Grigoriev automobilul de model Audi Q7, n/î xxxxx, cheile, alarma, pașaportul tehnic nr. 148200581 în original, iar prin încheierea nr. 2p/o-737/2015 din 11 mai 2016 Judecătoria Rîșcani a admis obiecțiile Oxanei Grigoriev și a anulat ordonanța din 2015 privind revendicarea de la debitorul Oxana Grigoriev a automobilului.

A susținut că prin ordonanța judecătorească nr. 2p/o-176/2016 din 31 mai 2016, menținută de Curtea de Apel Chișinău prin decizia nr. 2r-2348/16 din 24 octombrie 2016, a fost dispusă întoarcerea executării ordonanței nr. 2p/o-744/2015 din 06 noiembrie 2015, cu revendicarea de la SRL „Finance Leasing Company” și transmiterea în posesia și folosință Oxanei Grigoriev a automobilului de model Audi Q7 cu n/î xxxxxx. Tot la 31 mai 2016, Judecătoria Rîșcani, prin încheierea nr. 2p/o-176/2016, a dispus aplicarea interdicției de înstrăinare asupra automobilului în litigiu, care prin decizia din 14 iulie 2016 Curții de Apel Chișinău a fost anulată.

A considerat că acțiunea depusă de SRL „Finance Leasing Company” este absolut neîntemeiată și urmează a fi respinsă, iar acțiunea reconvențională, respectiv urmează a fi admisă din următoarele motive.

Reclamanta a susținut că la 03 august 2015, a reziliat contractul din motivul nerespectării graficului de achitări de către pîrîtă. Pretinsa nerespectare a graficului de achitări se datorează faptului modificării unilaterale a graficului de achitări precum și majorarea ilegală a ratei de leasing de către locator fără a informa locatara, ultima continuând să achite ratele de leasing conform graficului inițial.

Conform pct. 14.1 din contractul de leasing financiar nr. FL-0335 din 24 ianuarie 2014, toate corectările, modificările și completările la contract sînt valabile și obligatorii pentru părți doar în cazul dacă acestea sînt formulate în formă scrisă ca anexă la contract și sînt semnate de ambele părți contractante.

În așa mod, reclamanta a încălcat prevederile contractuale generând astfel perturbări în graficul de achitare a ratelor de leasing. Sumele la care pretinde reclamanta sînt exagerate și bazate pe niște clauze contractuale abuzive.

A mai indicat Oxana Grigoriev că făcînd o simplă analiză a contractului de leasing se constată că acesta este un contract de adeziune, astfel în sensul art. 3 din Legea nr. 256 din 09 decembrie 2011 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, prin contractul de adeziune se înțelege contractul în care clauzele sînt formulate în prealabil de una dintre părți (în cazul concret de către SRL „Finance Leasing Company”), cealaltă parte doar poate să accepte încheierea contractului în condițiile impuse ori să renunțe la încheierea lui. Conform aceluiași articol, prin clauză abuzivă se înțelege clauză contractuală care, nefiind negociată în mod individual cu consumatorul, prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract, creează, în detrimentul consumatorului, contrar cerințelor de bună-credință, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract.

Astfel, în sensul Legii nr.256 din 09 decembrie 2011, sînt abuzive clauzele contractuale prevăzute la: pct. 2.5 privind obligația locatarului de a transmite locatorului o cheie de la automobilul transmis în leasing. Atît timp cît toate riscurile, inclusiv pieirii bunului, sînt pe seama locatarului nimeni altcineva nu poate avea acces și/sau posibilitatea de a deschide sau de a se deplasa cu bunul transmis în leasing; pct. 2.6 privind plata amenzii în mărime de 1% din valoarea bunului, pentru neexecutarea pct. 2.5 (care este abuzabil); pct. 3.3,2, 4.1, 4.2, 4.3, 4.13, 5.1, 5.2, 5.5, 5.6, 7.1, 8.4, 8.5, 8.6, 8.7, 8.8, 9.2, 9.3, 10.1 (10.1.1-10.1.8), 10.2, 10.3, 10.4, 10.5 (10.5.1-10.5.3), 10.6, 10.7; clauzele privind primele de asigurare în mărime de 4.20%; clauzele privind procentul inițial de leasing în mărime de 1,50%.

Prin încheierea din 30 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost respinsă cererea reprezentantului reclamantului privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei date, ca neîntemeiată.

Prin hotărârea din 18 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată, atît acțiunea inițială depusă de SRL „Finance Leasing Company”, cît și acțiunea reconvențională depusă de Oxana Grigoriev.

La 27 decembrie 2018, prin intermediul serviciului poștal, SRL „Finance Leasing Company”, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitînd casarea parțială a acesteia, cu admiterea acțiunii depuse de SRL „Finance Leasing Company”.

La 04 ianuarie 2019 Oxana Grigoriev, reprezentată de avocatul Marian Babără, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitînd casarea acesteia, cu

pronunțarea unei noi hotărâri, de admitere integrală a acțiunii reconvenționale depuse de Oxana Grigoriev și SC „Grigoriox” SRL.

Prin încheierea din 13 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în baza art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, nu a fost dat curs cererilor de apel depuse, fiind-le comunicat apelanților despre necesitatea prezentării cererii de apel întocmite în conformitate cu exigențele Legii și dovada de plată a taxei de stat, acordându-le pentru aceasta termen, calculat din momentul recepționării încheierii. Totodată, li s-a comunicat că în caz dacă nu vor lichida neajunsurile indicate în încheiere în termenul acordat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

Prin încheierea din 05 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel declarată de Oxana Grigoriev, reprezentată de avocatul Marian Babără, din motivul neînălăturării, în interiorul termenului acordat de instanță, a neajunsurilor indicate în încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel.

Prin încheierea din 05 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost acceptată pentru examinare cererea de apel depusă de SRL „Finance Leasing Company” și intentată procedura în apel.

Prin decizia din 27 noiembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, a fost respins recursul declarat de Oxana Doban (Grigoriev), reprezentată de avocatul Mariana Barașianț, și a fost menținută încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 septembrie 2019.

Prin încheierea din 23 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită intimătei SC „Grigoriox” SRL apelul incident, ca fiind depus în afara termenului legal, iar partea nu a solicitat repunerea în termen.

Prin încheierea din 23 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit intimătei Oxana Grigoriev, apelul incident, ca fiind depus în afara termenului legal, iar partea nu a solicitat repunerea în termen.

Prin decizia din 19 martie 2020 a fost admis apelul declarat de OCN „Finance Leasing Company” SRL, a fost casată hotărârea primei instanțe în partea respingerii pretențiilor OCN „Finance Leasing Company” SRL cu privire la încasarea sumei restante la contractul de leasing și a plăților aferente cu compensarea cheltuielilor de judecată și în această parte a fost pronunțată o nouă hotărâre, prin care a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de OCN „Finance Leasing Company” SRL împotriva Oxanei Grigoriev și SC „Grigoriox” SRL, privind încasarea, în mod solidar, a sumelor contractuale datorate. A fost încasat, în mod solidar, din contul Oxanei Grigoriev și SC „Grigoriox” SRL în beneficiul OCN „Finance Leasing Company” SRL datoria contractuală în sumă totală de 557.392,04 lei. Au fost încasate, în mod solidar, din contul Oxanei Grigoriev și SC „Grigoriox” SRL în beneficiul OCN „Finance Leasing Company” SRL cheltuielile de judecată suportate în instanța de fond și în instanța de apel compuse din: taxa de stat achitată la depunerea acțiunii, în sumă de 16.721,76 de lei; taxa de stat achitată la depunerea cererii de apel, în sumă de 12.541,32 de lei; taxa pentru eliberarea extrasului de către ASP în sumă de 115 lei și taxa pentru executarea citării publice în sumă de 572 de lei. În rest, hotărârea din 18 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost menținută.

La 03 iunie 2020, Oxana (Grigoriev) Doban, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu trimiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel o consideră neîntemeiată deoarece nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată, a fost interpretată în mod eronat legea și instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces.

A menționat că potrivit pct. 14.1 a contractului de leasing financiar nr. FL-0335 din 24 ianuarie 2014 toate corectările modificările și completările la contract sunt valabile și obligatorii pentru părțile doar în cazul dacă acestea sunt formulate în formă scrisă ca anexă la contract și sunt semnate de ambele părți. Astfel, urma să fie aplicate art. 513 Codul civil în redacția pînă la 01 martie 2019 (bună-credință și diligență și art. 668 Codul civil în redacția pînă la 01 martie 2019, forța obligatorie a contractului.

Astfel, anume OCN „Finance Leasing Company” SRL a încălcat prevederile contractuale în mod arbitrar și ilegal a modificat graficul de achitări prin introducerea sumelor exagerate și nefondate în mod abuziv.

Totodată, a considerat că cauza a fost examinată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, precum și nu a fost interpretat corect faptul nedepunerii de către SRL „Grigoriox” a cererii de intervenire în proces.

A indicat că intimatul a încheiat un alt contract de leasing cu SRL „Agrodynamic”, căruia prin procesul dat îi sunt direct afectate drepturile și interesele, însă în acest caz SRL „Agrodynamic” nu a fost atras în proces.

La 03 iulie 2020 Oxana (Grigoriev) Doban, reprezentată de avocatul Mariana Barașianț, a depus cerere de recurs suplimentară, prin care a indicat că odată ce în speță nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată, a fost interpretată în mod eronat legea și instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces, ceea ce conform art. 432 alin. (2) lit. a) și c), alin. (3) lit. d) CPC constituie temei pentru casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

Totodată a suplimentat argumentele recursului prin următoarele.

În decizia criticată se invocă că recurenta a trebuit să cunoască despre modificarea unilaterală a contractului încheiat între părți și acesta permite astfel de modificare.

Pe lângă faptul că nu a fost apreciat faptul că această modificare nu a fost cel puțin notificată recurentei, a considerat că nu au fost aplicate inclusiv următoarele prevederi legale relevante speței și situației de modificare unilaterală a contractului, și anume prevederile art. 513, 516 Codul civil. Astfel, chiar și aplicând logica expusă în decizie precum că intimatul nu ar fi avut dreptul la modificarea unilaterală a contractului, atunci recurenta urma cel puțin să fie informată despre acest fapt înainte și chiar dacă astfel de obligație de informare nu este prevăzută în contract.

A menționat că în instanța de apel a fost comunicat că automobilul -obiectul cauzei, a fost revendicat deja de intimat și transmis spre păstrare persoanei terțe.

Recurenta susține că nu-l deține și nu cunoaște unde se află, însă este impusă să achite prețul exagerat și calculat în mod arbitrar.

La 21 iulie 2020 OCN „Finance Leasing Company” SRL a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel în partea pretențiilor respinse cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri cu privire la admiterea pretenției cu privire la constatarea faptului rezilierii contractului de leasing financiar începând cu data de 03 august 2016, confirmarea dreptului la revendicarea automobilului din 03 august 2016 și revendicarea automobilului.

În motivarea recursului a indicat că își manifestă dezacordul cu soluția instanței de apel, o consideră neîntemeiată în partea respingerii pretențiilor, deoarece instanțele ierarhic inferioare nu au soluționat integral, obiectiv și multiaspectual pretențiile înaintate de reclamant.

Concluzia instanței de apel precum că contractul poate fi reziliat doar prin acordul părților sau hotărârea instanței de judecată nu corespunde prevederilor legale.

Astfel, Codul civil, în vigoare la data semnării și rezilierii contractului de leasing, prevede expres că contractul se reziliază prin declarația părții îndreptățite adresate celeilalte părți. Constatările Curții de Apel Chișinău precum că contractul se reziliază prin acordul părților sau prin hotărârea instanței de judecată fiind necesară formularea cererii de reziliere a contractului, contrazic direct normele legale. Mai mult, contractul de leasing financiar prevede expres dreptul la rezilierea unilaterală a contractului de leasing în cazul încălcării obligațiilor contractuale.

Cu referire la pretenția privind revendicarea bunului din posesia locatarului, a considerat că instanța de apel a examinat cauza superficial și nu a intrat în esența problemelor prezentate de reclamant, legîndu-se neîntemeiat de formularea acestora.

Totodată, instanța de apel a stabilit greșit și nemotivat că părțile au rămas în relații de leasing, nu a luat în considerare faptul că contractul a expirat de drept la data de 30 ianuarie 2018. Respectiv, chiar dacă contractul nu a fost reziliat la data de 03 august 2016, cerința privind revendicarea automobilului oricum urmează a fi admisă din cauza expirării termenului contractului de leasing, or, instanța a confirmat existența datoriilor pe contractul de leasing, fapt care impune revendicarea automobilului după expirarea termenului contractului.

La fel, sunt viciate și concluziile instanței de apel precum că contractul nu este considerat reziliat pentru că apelantul a continuat să calculeze plățile de leasing și după data de 03 august 2016. În acest sens, a menționat că conform art. 17 alin. (6) din Legea cu privire la leasing, dacă nu restituie obiectul leasingului sau nu-l restituie la timp, locatarul plătește locatorului, pentru perioada de întârziere, în mărimi duble toate ratele de leasing și alte sume prevăzute de contractul de leasing.

Prin notificarea din 28 iulie 2020, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimațiilor copia recursurilor și i-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

La 11 septembrie 2020 OCN „Finance Leasing Company” SRL și SRL „Agrodynamic” au depus referință, prin care au solicitat respingerea recursului declarat de Oxana (Doban) Grigoriev cu menținerea deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă că decizia Curții de Apel Chișinău din 19 martie 2020 a fost expediată părților prin intermediul oficiului poștal și adresa electronică la 16 iunie 2020.

Astfel, recursurile declarate la 03 iunie 2020 și 03 iulie 2020 de către Oxana Doban (Grigoriev) și de reprezentantul acesteia, avocatul Mariana Barașianț, și la 21 iulie 2020 de către OCN „Finance Leasing Company” SRL, sunt depuse în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 23 septembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul declarat de OCN „Finance Leasing Company” SRL și de a admite recursul declarat de Oxana Doban (Grigoriev) și de reprezentantul acesteia, avocatul Mariana Barașianț, de a casa decizia instanței de apel în partea admitterii pretențiilor cu privire la încasarea sumei restante la contractul de leasing și a plăților aferente și încasarea cheltuielilor de judecată cu menținerea în această parte a hotărârii primei instanțe, în rest decizia instanței de apel de menținut, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Pe parcursul judecării cauzei s-a stabilit că OCN „Finance Leasing Company” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Oxanei Grigoriev și SC „Grigoriox” SRL privind constatarea faptului rezilierii contractului de leasing

financiar nr. FL-0335 din 24 ianuarie 2014 începând cu 03 august 2016, confirmarea dreptului la revendicarea automobilului din data rezilierii contractului de leasing din 03 august 2016, încasarea sumei de 516 499,96 de lei, ce se compune din datoria conform actului de returnare din 12 iunie 2016 fără venit ratat (13 664,87 de lei) în sumă de 122 929,34 de lei și 350 de euro, plățile suplimentare calculate reieșind din aplicarea de leasing în mărime dublă pentru perioada 07 august 2015-03 octombrie 2016 în sumă de 47501,09 lei și a cheltuielilor de judecată, precum și taxa de stat în mărime de 16 845 de lei și 850,5 euro.

De asemenea, din materialele dosarului reiese că Oxana Grigoriev a depus cerere reconvențională împotriva OCN „Finance Leasing Company” SRL prin care a solicitat constatarea faptului că contractul de leasing financiar nr. FL-0335 din 24 ianuarie 2014 este un contract de adeziune, a constata clauzele contractului de leasing financiar nr. FL-0335 din 24 ianuarie 2014 stipulate la pct. 2.5, 2.6, 3.3.2, 4.1, 4.2, 4.3, 4.13, 5.1, 5.2, 5.5, 5.6, 7.1, 8.4, 8.5, 8.6, 8.7, 8.8, 9.2, 9.3, 10.1 (10.1.1-10.1.8), 10.2, 10.3, 10.4, 10.5 (10.5.1 – 10.5.3), 10.6, 10.7, clauzele privind primele de asigurare în mărime de 4.20%, precum și clauzele privind procentul inițial de leasing în mărime de 1,50%, ca fiind abuzive, cu anularea acestora, a constata valabilitatea contractului de leasing financiar nr. N FL-0335 din 24 ianuarie 2014 în partea menținută, cu repunerea părților în poziția din 01 aprilie 2016 cu un credit al locatarului în mărime de 19 348,02 lei, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea cauzei în fond a ajuns la concluzia respingerii ca fiind neîntemeiate atât a acțiunii inițiale depuse de OCN „Finance Leasing Company” SRL, cât și a acțiunii reconvenționale depuse de Oxana Grigoriev.

În motivarea soluției sale, instanța de fond a reținut că, potrivit contractului de leasing financiar nr. FL-035/M1 și graficul de plăți din 10 ianuarie 2015, contractul de leasing financiar nr. FL-035/R1 și graficul de plăți din 01 august 2015, conform cărora a fost majorată dobânda de leasing, acestea nu au fost semnate de către ambele părți, adică de către Oxana Grigoriev, respectiv, cum reiese din pct. 14.1 al contractului de leasing financiar inițial, nr. FL-0335, nu sunt valabile și obligatorii pentru părți. Totodată, instanța de fond a relevat că, încheierea actelor enumerate nu poate fi atribuită cazurilor specificate în pct. 5.6 al contractului, deoarece instanței nu i-au fost prezentate careva probe privind situația economică și notificările locatarului în cel puțin 14 zile calendaristice până la intrarea în vigoare a ratelor noi, astfel cum se stipulează în pct. 5.6 al contractului.

Referitor la anularea clauzelor abuzive ale contractului de leasing financiar prevăzute în pct. pct. 2.5, 2.6, 3.3.2, 4.1, 4.2, 4.3, 4.13, 5.1, 5.2, 5.5, 5.6, 7.1, 8.4, 8.5, 8.6, 8.7, 8.8, 9.2, 9.3, 10.1 (10.1.1-10.1.8), 10.2, 10.3, 10.4, 10.5 (10.5.1-10.5.3), 10.6, 10.7, clauzele privind primele de asigurare în mărime de 4.20% precum și clauzele privind procentul inițial de leasing în mărime de 1,50%, invocate de Oxana Grigoriev, instanța de fond a constatat netemeinicia acestor cerințe, din motivul neaprobării lor.

Instanța de apel judecând apelul OCN „Finance Leasing Company” SRL, a casat parțial hotărârea primei instanțe în partea respingerii pretențiilor OCN „Finance Leasing Company” SRL privind încasarea sumei restante la contractul de leasing și a plăților aferente și compensarea cheltuielilor de judecată și a emis în această parte o nouă hotărâre de admitere a acțiunii, fiind încasat, în mod solidar, de

la Oxana Grigoriev și SRL „Grigoriox” în beneficiul OCN „Finance Leasing Company” SRL datoria contractuală în sumă de 557392,04 lei, a cheltuielilor de judecată suportate în instanța de fond și în instanța de apel compuse din: taxa de stat achitată la depunerea acțiunii, în sumă de 16.721,76 de lei; taxa de stat achitată la depunerea cererii de apel, în sumă de 12.541,32 de lei; taxa pentru eliberarea extrasului de către Agenția Servicii Publice în sumă de 115 lei și taxa pentru executarea citării publice în sumă de 572 de lei. În rest, instanța de apel a menținut hotărârea primei instanțe.

În susținerea soluției sale, instanța de apel a reținut că OCN „Finance Leasing Company” SRL este îndreptățită legal de a pretinde și cere încasarea de la intimată Oxana Grigoriev și SC „Grigoriox” SRL plățile restante, calculate în condițiile contractului de leasing și contractului de fidejusiune.

La capitolul respectiv, Colegiul instanței de apel a accentuat, că nici Oxana Grigoriev și nici SC „Grigoriox” SRL nu s-au opus acestor concluzii ale instanței de fond, nu le-au contestat și nu au prezentat careva probe, care să combată aceste concluzii, privind existența restanțelor la plata de leasing și, corespunzător, existența obligației de plată a acestor restanțe și a plăților derivate, aferente, apărute urmare a întârzierilor admise la îndeplinirea și efectuarea plăților de bază a ratelor de leasing. Astfel, a concluzionat despre admiterea pretențiilor, conform poziției finale expuse de reclamanta/apelantă în susținerile verbale (pledoariile) din instanța de fond (vol. I, f.d. 240-242) și a dispus încasarea sumei restante la contractul de leasing în mărime totală de 557.392,04 lei.

Instanța de apel a conchis drept neîntemeiate pretențiile reclamantei-apelante OCN „Finance Leasing Company” SRL privind constatarea rezilierii contractului și a dreptului său de a revendica bunul în litigiu din posesia intimă Oxana Grigoriev, deoarece instanța nu poate constata rezilierea contractului de leasing ce constituie obiect al acestei acțiuni, or, părțile contractante îl pot rezilia prin semnarea unui acord amiabil sau pot cere rezilierea lui în instanță, dar nu constatarea rezilierii.

La caz, instanța de apel a atestat că părțile litigante nu au înaintat în instanță nici pretenții privind rezilierea contractului, deoarece pretenția privind constatarea rezilierii contractului nu echivalează cu o eventuală pretenție de reziliere a contractului, acestea fiind diferite atât după normele de drept material ce reglementează raportul juridic, cât și după situația faptică.

Subsecvent acestei concluzii, instanța de apel a conchis că prima instanță corect a respins și pretenția privind dreptul locatorului de a revendica bunul din posesia locatarului, or, contractul de leasing nu este reziliat, produce efecte juridice, fiecare parte urmând în continuare să-și execute obligațiile asumate prin semnarea acestui contract.

La acest capitol Colegiul instanței de apel a accentuat, că însăși apelantul, într-o oarecare măsură se contrazice în pretențiile sale or, apelanta a solicitat constatarea rezilierii contractului de leasing începând cu data de 03 august 2016 și, concomitent, solicită încasarea plăților în temeiul acestui contract, plăți calculate până la finele anului 2016.

Astfel, instanța de apel a reiterat despre corectitudinea soluției instanței de fond pronunțată în această parte, situația care nu privează partea interesată de a se adresa repetat în instanță, în condițiile în care raportul juridic între părțile vizate

continuă, deoarece contractul de leasing este valabil și produce în continuare efecte juridice pentru toate părțile contractante.

În consecință, situația constatată de instanța de apel indică cert și fără dubii la existența obligațiilor de plată neexecutate de către locatarul/debitor Oxana Grigoriev, obligații care urmează a fi executate solidar de ultima și de fidejutorul SC „Grigorioux” SRL.

Astfel, instanța de apel a admis apelul declarat de OCN „Finance Leasing Company” SRL, cu pronunțarea unei noi soluții, de admitere parțială a acțiunii depuse de OCN „Finance Leasing Company” SRL, în rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu argumentele invocate în cererile de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, instanța de apel, la examinarea cauzei, a aplicat eronat normele de drept material și nu a dat o apreciere corespunzătoare probelor administrate la actele pricinii, pe când, în speță, prima instanță a emis o concluzie legală și întemeiată reieșind din următoarele.

Conform art.572 Codul civil, în vigoare până la 01 martie 2019, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Conform art. 602 Codul civil, în vigoare pînă la 01 martie 2019, în cazul în care nu execută obligația, debitorul este ținut să-l despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat astfel dacă nu dovedește că neexecutarea obligației nu-i este imputabilă. Neexecutarea include orice încălcare a obligațiilor, inclusiv executarea necorespunzătoare sau tardivă. Repararea prejudiciului cauzat prin întârziere sau prin o altă executare necorespunzătoare a obligației nu-l eliberează pe debitor de executarea obligației în natură, cu excepția cazurilor când, datorită unor circumstanțe obiective, creditorul pierde interesul pentru executare.

Conform art. 923 Codul civil, în vigoare pînă la 01 martie 2019, prin contractul de leasing, o parte (locator) se obligă, la cererea unei alte părți (locatar), să asigure posesiunea și folosința temporară a unui bun, cumpărat sau produs de locator, contra unei plăți periodice (rate de leasing). În lipsa unor prevederi contrare, dreptul de alegere a bunului și/sau a vânzătorului aparține locatarului. La expirarea contractului de leasing, locatorul va respecta dreptul de opțiune al locatarului de a cumpăra bunul, de a prelungi contractul de leasing ori de a înceta raporturile contractuale. Contractului de leasing i se aplică, în mod corespunzător, dispozițiile privind contractul de locațiune în măsura în care prezentul capitol sau legea cu privire la leasing nu prevede altfel.

Conform art. 929 din Codul civil, în vigoare pînă la 01 martie 2019, locatarul și locatorul răspund pentru obligațiile lor potrivit contractului de leasing și în conformitate cu legea.

Conform art.12 al Legii cu privire la leasing nr.59 din 28 aprilie 2005 locatorul are dreptul: c) să ceară achitarea integrală și înainte de termen a ratelor de leasing ori să rezilieze contractul, cu reparația pagubelor și/sau cu restituirea bunului, în cazul în care locatarul încalcă în mod esențial clauzele contractului. Locatorul poartă răspundere, în condițiile prezentei legi și ale Codului civil, pentru neexecutarea sau executarea neadecvată a contractului de leasing.

Conform art. 735 Codul civil, în vigoare pînă la 01 martie 2019, o parte poate rezolvi contractul dacă există o neexecutare esențială din partea celeilalte părți. Pentru determinarea neexecutării esențiale, în special se iau în considerare următoarele circumstanțe: a) neexecutarea privează substanțial creditorul de ceea ce acesta se aștepta de la executarea contractului, cu excepția cazului cînd debitorul demonstrează că nu a prevăzut și nu putea să prevadă în mod rezonabil rezultatul scontat; b) executarea întocmai a obligațiilor ține de esența contractului; c) neexecutarea este intenționată sau din culpă gravă; d) neexecutarea dă temei creditorului să presupună că nu poate conta pe executarea în viitor a contractului.

Conform art. 737 din Codul civil, rezoluțiunea contractului operează prin declarație scrisă față de cealaltă parte. Dacă prestația este oferită cu întârziere sau nu corespunde în alt fel prevederilor contractului, creditorul pierde dreptul de rezoluțiune dacă nu notifică cealaltă parte într-un termen rezonabil de la data la care a aflat sau trebuia să afle despre oferta sau executarea necorespunzătoare.

Iar, art. 738 alin. (1) Codul civil prevede că, în cazul exercitării dreptului de rezoluțiune, contractul încetează și părțile sînt eliberate de obligația de a presta, trebuind să restituie prestațiile executate și veniturile realizate.

Din actele cauzei rezultă că, la 24 ianuarie 2014 reclamantul OCN „Finance Leasing Company” SRL, în calitate de locator, și pîrîta Oxana Grigoriev, în calitate de locatar, au încheiat contractul de leasing financiar nr. FL-0335, conform căruia:

-locatorul OCN „Finance Leasing Company” SRL s-a obligat, la cererea locatarului, să-i asigure posesiunea și folosința temporară a bunului procurat la cererea locatarului de la persoana terță în schimbul ratelor de leasing achitate de către locatar în conformitate cu graficul de achitare a plăților;

-locatarul Oxana Grigoriev s-a obligat să transfere la contul de decontare al locatorului plățile inițiale conform contractului în conformitate cu graficul de achitare a plăților nu mai târziu de 5 zile calendaristice de la semnarea contractului și pe perioada de valabilitate a contractului - să achite ratele de leasing în conformitate cu graficul de achitare a plăților, care constituie parte integrantă a contractului (f.d.9-13,184-188, vol. I).

Reieșind din circumstanțele de fapt și de drept enunțate, Colegiul lărgit consideră că prima instanță a constatat cu certitudine că obiectul litigiului dedus judecării prin cererile înaintate de reclamanți constituie raporturile juridice rezultate din contractul de leasing, în temeiul prevăzut de art. art.572, 602 Codul civil, a Legii cu privire la leasing nr.59 din 28.04.2005 și Legii privind clauzele abuzive din contractele încheiate cu consumatorii nr.256 din 09 decembrie 2011, invocate de către reclamanți.

Din actele cauzei rezultă cu certitudine faptul că, în perioada anului 2014, părțile au respectat prevederile contractului de leasing, însă, la 01 august 2015 locatorul, fără acordul locatarului a formulat un nou contract de leasing cu nr. FL-0335/M1, fiind modificat graficul de achitări stabilit anterior cu locatarul. Tot fără acordul locatarului, locatorul a formulat și un alt grafic de achitări conform contractului de leasing cu nr. FL-0335/M1 din 01 august 2015, prin care locatorul a majorat nejustificat ratele de leasing. Neștiind de modificările efectuate, locatarul a continuat să-și execute obligațiile sale contractuale pînă cînd la data de 28 aprilie 2016, executorul judecătoresc, Guțu Vitalie, în temeiul ordonanței nr. 2p/o-744/2015 din 06 noiembrie 2015 emise de Judecătoria Rîșcani, a ridicat silit de la

Oxana Grigoriev automobilul de model Audi Q7, n/î xxxxxx, cheile, alarma, pașaportul tehnic nr. 148200581 în original. Iar prin încheierea nr. 2p/o-737/2015 din 11 mai 2016 Judecătoria Rîșcani a admis obiecțiile Oxanei Grigoriev și a anulat ordonanța din 06 noiembrie 2015 privind revendicarea automobilului de la debitorul Oxana Grigoriev.

Din actele cauzei mai rezultă că prin ordonanța judecătorească nr.2p/o-176/2016 din 31 mai 2016, menținută de Curtea de Apel Chișinău prin decizia nr. 2r-2348/16 din 24 octombrie 2016, a fost dispusă întoarcerea executării ordonanței nr. 2p/o-744/2015 din 06 noiembrie 2015, cu revendicarea de la OCN „Finance Leasing Company” SRL și transmiterea în posesia și folosința Oxanei Grigoriev a automobilului de model Audi Q7 cu n/î xxxxxx.

Tot la 31 mai 2016, Judecătoria Rîșcani, prin încheierea nr. 2p/o-176/2016, a dispus aplicarea interdicției de înstrăinare asupra automobilului menționat, care prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 iulie 2016 a fost anulată.

Conform pct. 14.1 din contractul de leasing financiar nr. FL-0335 din 24 ianuarie 2014, toate corectările, modificările și completările la contract sînt valabile și obligatorii pentru părți doar în cazul dacă acestea sînt formulate în formă scrisă ca anexă la contract și sînt semnate de ambele părți contractante.

Astfel, anume reclamantul a încălcat prevederile contractuale generând astfel perturbări în graficul de achitare a ratelor de leasing prin introducerea sumelor exagerate în mod abuziv.

De asemenea, din actele cauzei și din susținerile părților rezultă că OCN „Finance Leasing Company” SRL a încheiat un alt contract de leasing financiar la data de 03 octombrie 2016 cu SRL „Agrodynamic”, și prin urmare prima instanță temeinic și legal a concluzionat că compania de leasing nu a respectat prevederile pct. 14.1 din contractul de leasing financiar nr. FL-0335 din 24 ianuarie 2014, iar contractul de leasing financiar semnat ulterior, precum și graficele de achitare nu sunt valabile și nu produc efecte juridice.

În rezultatul celor expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că sunt neîntemeiate concluziile instanței de apel în partea casării hotărârii primei instanțe și emiterii unei noi hotărâri de încasarea a sumelor contractuale datorate în mărime de 557392,04 lei.

Instanța de recurs menționează că prin caracterul inteligibil al normelor prevăzute la art.733, 737, 747 Codul civil, instanța de judecată nu este în drept să declare rezilierea contractului, cu excepția cazurilor prevăzute de lege, deoarece desființarea contractului ține exclusiv de voința părților contractului, aceasta fiind doar în drept să controleze, dacă s-au întrunit condițiile pentru reziliere și să confirme faptul, că contractul este reziliat, fie să constate că nu se întrunesc condițiile pentru reziliere și să soluționeze litigiul dintre părți, fără a ține cont de declarația de reziliere a contractului.

Sintetizând cele expuse și procedând la analiza condițiilor de reziliere a contractului de leasing financiar nr. FL-0335 din 24 ianuarie 2014, invocate de către OCN „Finance Leasing Company” SRL, instanța de recurs consideră că prima instanță just a aplicat prevederile art.12 al Legii cu privire la leasing nr.59 din 28.04.2005, care stipulează, că locatorul are dreptul: c) să ceară achitarea integrală și înainte de termen a ratelor de leasing ori să rezilieze contractul, cu reparația

pagubelor și/sau cu restituirea bunului; în cazul în care locatarul încalcă în mod esențial clauzele contractului, iar potrivit pct.4.13 al contractului de leasing financiar nr. FL-0335 din 24 ianuarie 2014, în cazul neexecutării sau nerespectării a dispozițiilor art.4 a prezentului contract, locatorul va avea dreptul să solicite de la locatar plata penalității în sumă de 5 % din valoarea bunului și/sau să solicite rezilierea contractului cu obligarea locatorului la plata cheltuielilor asociate.

Conform pct.10.1 al contractului de leasing financiar, locatorul are dreptul să rezilieze unilateral, fără notificarea prealabilă în următoarele cazuri: locatarul nu achită în termen și/sau în întregime prima rată și/sau plata de asigurare conform contractului de asigurare și/sau orice rată de leasing conform graficului de rate; precum și în cazul în care locatarul nu execută obligațiile contractuale asumate și nu înlătură încălcările în termenul indicat în avertizare respectivă a locatorului.

Pornind de la prevederile legale și contractuale citate mai sus, temeinic și legal prima instanță a reținut, că rezilierea contractului este condiționată de unele motive, și anume: există o neexecutare esențială a obligațiilor contractuale din partea celeilalte părți, pentru determinarea căreia urmează să se i-a în considerare anumite circumstanțe și declarația scrisă față de cealaltă parte privind rezilierea contractului, în cazurile prevăzute de pct. 4.13 al contractului și fără notificare prealabilă în cazurile indicate în pct.10.1 al contractului, dar cu avertizarea respectivă.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit a Curții Supreme de Justiție reține că pe parcursul examinării cauzei reclamantului OCN „Finance Leasing Company” SRL nu a prezentat nici în prima instanță și nici în instanța de apel careva probe în sensul respectării prevederilor legale menționate.

Din actele cauzei rezultă că OCN „Finance Leasing Company” SRL a expedit Oxanei Grigoriev notificările prelabile de reziliere a contractului de leasing din 18 septembrie 2014, 11 decembrie 2014, 11 mai 2015, 13 iulie 2015, și notificarea din 03 august 2015, unde reclamantul a notificat rezilierea unilaterală a contractului, însă toate notificările, inclusiv din 03 august 2015, nu au fost recepționate de către Oxana Grigoriev, circumstanțe ce denotă lipsa respectării prevederilor contractuale de către reclamant la notificarea rezilierii unilaterale a contractului.

Având în vedere continuitatea celor expuse, atât prima instanță, cât și instanța de apel just au reținut că reclamantul nu poate rezilia contractul fără notificare, deoarece, cum reiese din notificarea din 03 august 2015, aceasta a fost întemeiată în baza pct. 4.13, care, cum se indică mai sus, prevede că locatorul va avea dreptul să solicite rezilierea contractului, adică reclamantul urma să notifice pârta despre rezilierea contractului.

Prin urmare, este întemeiată concluzia instanțelor ierarhic inferioare cu privire la respingerea pretenției privind constatarea faptului rezilierii contractului de leasing financiar nr. FL-0335 din 24 ianuarie 2014 începând cu 03 august 2016, deoarece, reieșind din legislația în vigoare, contractul se va considera desființat, din momentul în care declarația de reziliere a parvenit celeilalte părți. Însă, o astfel de declarație, recepționată de către pârta, lipsește la actele cauzei.

Ca urmare a celor relatate, în situația respingerii pretenției privind constatarea faptului rezilierii contractului de leasing financiar FL-0335 din 24 ianuarie 2014 începând cu 03 august 2016, prima instanță just a respins ca fiind neîntemeiate și pretențiile subsecvente, având în vedere că solicitările reclamantului sunt drept

consecință de reziliere a contractului, adică privind confirmarea dreptului la revendicarea automobilului din data rezilierii contractului de leasing din 03 august 2016, încasarea sumei de 561 499,96 de lei, ce se compune din datoria conform actului de returnare din 12 iunie 2016 fără venit ratat (13 644,87) în sumă de 122 929,34 de lei și 350 de euro, plățile suplimentare calculate reieșind din aplicarea ratei de leasing în mărime dublă pentru perioada 07 august 2015 – 27 aprilie 2016 în sumă de 228 530,35 de lei, pentru perioada 18 noiembrie 2016 – 31 decembrie 2016 în sumă de 74 539,18 lei, penalitate contractuală pentru perioada 18 noiembrie 2016 – 31 decembrie 2016 în sumă de 88 000 de lei, venit ratat pentru perioada 28 aprilie 2016 – 03 octombrie 2016 în sumă de 47 501,09 lei.

Mai mult ca atât, Colegiul lărgit atestă și faptul, că sunt diferite consecințele de reziliere a contractului, reieșind din prevederile pct.4.13 și pct. 10.1,10.3 și 10.4 al contractului de leasing financiar nr. FL-0335 din 24 ianuarie 2014, dar reclamantul chiar și în notificarea din 03 august 2016, cât și în cererea de chemare în judecată, a solicitat practic executarea tuturor prevederilor contractuale, pe când urma să se conducă de temeiurile rezilierii stipulate la pct.4.13 și pct. 10.1 al contractului.

Instanța de recurs mai consideră că nu pot fi reținute nici argumentele recurentului OCN „Finance Leasing Company” SRL cu privire la constatarea rezilierii contractului și a dreptului său de a revendica bunul în litigiu din posesia Oxanei Grigoriev, reieșind din următoarele.

În primul rând, Colegiul lărgit menționează că obiectul litigiului nu constituie o acțiune în constatare și, cu atât mai mult, instanța nu poate constata rezilierea contractului de leasing ce constituie obiect al acțiunii deoarece, părțile contractante îl pot rezilia prin semnarea unui acord amiabil sau pot cere rezilierea lui în instanță, dar nu constatarea rezilierii. În acest sens Colegiul ține să specifice, că situația în care părțile contractante au dat acordul la rezilierea contractului (ceia ce nu există în actuala speță), contractul de jure se consideră reziliat, fără a exista necesitatea confirmării sau constatării acestui fapt juridic de instanța de judecată. În cazul în care un asemenea acord lipsește, partea interesată sau îndreptățită poate cere rezilierea contractului de instanța de judecată, prin înaintarea acțiunii civile corespunzătoare.

În actuala speța dedusă judecării nu există nici una din situațiile descrise, deoarece nu există un acord al părților la rezilierea contractului și nici una din părți nu s-a adresat cu cerință de reziliere a contractului. Instanța de recurs ține să accentueze, că deși ambele părți a contractului de leasing la o anumită etapă au înaintat declarații de reziliere a contractului, un acord scris în acest sens, care să conțină și condițiile rezilierii nu există. La fel, Colegiul lărgit atestă că părțile litigante nu au înaintat în instanță nici pretenții privind rezilierea contractului, deoarece pretenția privind constatarea rezilierii contractului nu echivalează cu o eventuală pretenție de reziliere a contractului, acestea fiind diferite atât după normele de drept material ce reglementează raportul juridic, cât și după situația faptică. Astfel, în situația în care obiectul litigiului dedus judecării nu constituie cerința de reziliere a contractului, fiind înaintată o cerință de constatare a rezilierii contractului, instanța fiind obligată a examina litigiul în limitele pretențiilor înaintate, moment clar expus la art. 240 alin. (3) Cod de procedură civilă. Prin urmare, soluția instanței de apel în acest sens de menținere a hotărârii primei instanțe este întemeiată și legală.

Subsecvent acestei concluzii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel just a menținut soluția primei instanțe și în partea respingerii pretenției cu privire la dreptul locatorului de a revendica bunul din posesia locatarului, or, prin ordonanța judecătorească nr.2p/o-176/2016 din 31 mai 2016, menținută de Curtea de Apel Chișinău prin decizia nr. 2r-2348/16 din 24 octombrie 2016, a fost dispusă întoarcerea executării ordonanței nr. 2p/o-744/2015 din 06 noiembrie 2015, cu revendicarea de la OCN „Finance Leasing Company” SRL și transmiterea în posesia și folosința Oxanei Grigoriev a automobilului de model Audi Q7 cu n/î xxxxx, iar contractul de leasing nu este reziliat, produce efecte juridice, fiecare parte urmând în continuare să-și execute obligațiile asumate prin semnarea acestui contract. La acest capitol Colegiul lărgit reține, că însăși recurentul OCN „Finance Leasing Company” SRL, într-o oarecare măsură se contrazice în pretențiile sale și motivarea expusă în necesitatea admiterii celor două pretenții. Or, OCN „Finance Leasing Company” SRL a solicitat constatarea rezilierii contractului de leasing începând cu data de 03 august 2016 și, concomitent, a solicitat și încasarea plăților în temeiul acestui contract, plăți calculate până la finele anului 2016.

În consecință, instanța de recurs respinge argumentele recurentului OCN „Finance Leasing Company” SRL în ceea ce privește admiterea integrală a acțiunii inițiale, ca fiind neîntemeiate, lipsite de suport juridic și probatoriu.

Din considerentele menționate Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de OCN „Finance Leasing Company” SRL, de a admite recursul declarat de Oxana Doban (Grigoriev) și de reprezentantul acesteia, avocatul Mariana Barașianț, de a casa decizia instanței de apel în partea admiterii pretenției cu privire la încasarea datoriei contractuale și de a menține în această parte hotărârea primei instanței, iar în rest, decizia instanței de apel de menținut.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Organizația Creditară Nebancară „Finance Leasing Company” societate cu răspundere limitată.

Se admite recursul declarat de Oxana Doban (Grigoriev) și de reprezentantul acesteia, avocatul Mariana Barașianț.

Se casează parțial decizia din 19 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația Creditară Nebancară „Finance Leasing Company” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Oxanei Grigoriev și Societății Comerciale „Grigoriox” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la constatarea faptului rezilierii contractului de leasing financiar începând cu 03 august 2016, confirmarea dreptului la revendicarea automobilului din data rezilierii contractului de leasing din 03 august 2016 și revendicarea mijlocului de transport, încasarea datoriei neachitate în baza contractului de leasing și a cheltuielilor de judecată, și la cererea reconvențională depusă de Oxana Grigoriev împotriva Organizației Creditare Nebancare „Finance Leasing Company” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la constatarea

faptului că contractul de leasing financiar este un contract de adeziune, a constata unele clauze ale contractului de leasing financiar ca fiind abuzive, cu anularea acestora, constatarea valabilității contractului de leasing financiar în partea menținută cu repunerea părților în poziția din 01 aprilie 2016 cu un credit al locatarului în mărimea de 19348,02 lei și încasarea cheltuielilor de judecată, în partea admiterii pretenției Organizației Creditare Nebancare „Finance Leasing Company” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea datoriei contractuale și a cheltuielilor de judecată și se menține în această parte hotărârea din 18 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

În rest, decizia din 19 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău se menține.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru